Читать на русском

Як українські мільйони за збрьов "втекли" на рахунки компанії, яка безпосередньо пов'язана з Москвою

Як українські мільйони за збрьов "втекли" на рахунки компанії, яка безпосередньо пов'язана з Москвою

Ціна ліцензії на виробництво збрьов для українських військових була завищена в рази, а гроші пішли на рахунки компанії, яка належить росіянам. Журналісти з'ясували, як саме Україна може отримати бронемашини, оплачені кров'ю і сльозами українців. Ексклюзивне розслідування НАБУ.

Більше половини усіх збрьов в Україні виробляє приватна компанія Roshel. Її власник — Ігор Гужва, який також є співвласником російського виробника броньованих автомобілів «Тайфун». Ще 17 листопада 2014 року Гужва створив у Києві компанію Roshel, а вже через 10 місяців вона почала виробництво броньованих автомобілів. Ще через два роки Roshel відкрила власне виробництво в Україні. Сьогодні компанія Roshel має 3 заводи в Україні, 1 завод у Польщі та 1 завод у Литві. Загальна потужність — 1500 броньованих автомобілів на рік. Ціна одного з них — від 200 тисяч доларів.

Roshel — одна з найбільших компаній, що виробляють броньовані автомобілі для ЗСУ. Вона постачає їх за державними контрактами. Але журналісти з'ясували, що частина коштів за ці контракти Україна може отримати назад. Бо частина грошей, сплачених за броньовані автомобілі, опинилася на рахунках компанії, яка належить росіянам.

Компанія Roshel створена 2014 року. Її власник — Ігор Гужва. Він також є співвласником російського виробника броньованих автомобілів «Тайфун». Ще 17 листопада 2014 року Гужва створив у Києві компанію Roshel, а вже через 10 місяців вона почала виробництво броньованих автомобілів. Ще через два роки Roshel відкрила власне виробництво в Україні. Сьогодні компанія Roshel має 3 заводи в Україні, 1 завод у Польщі та 1 завод у Литві. Загальна потужність — 1500 броньованих автомобілів на рік. Ціна одного з них — від 200 тисяч доларів.

Roshel — одна з найбільших компаній, що виробляють броньовані автомобілі для ЗСУ. Вона постачає їх за державними контрактами. Але журналісти з'ясували, що частина коштів за ці контракти Україна може отримати назад. Бо частина грошей, сплачених за броньовані автомобілі, опинилася на рахунках компанії, яка належить росіянам.

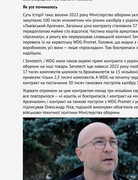

Олександр Лов, директор Департаменту військово-технічної співробітництва, розповідає журналістам про можливості МОУ 2022-2023 років

Полковник Лов стверджує, що Міністерство оборони України не знало, що Roshel належить росіянам. Він каже, що Roshel «ніколи не приховував» цього факту. «Ми про це не знали і знати не могли. Бо броньовиками володіють не росіяни — і навіть не їхні інтереси, — У випадку з "Київським бронетанковим" ми знали, що підприємство належить російській компанії. Але Roshel — це українська компанія, яка створювалась для контрактів».

Російський завод на українські гроші

Компанія МОУ, яка створювалась саме для цього, називається Агентство з питань оборонних закупівель. Воно було створене від початку війни. Його очолює Ігор Шевченко, який раніше був керівником Державного концерну «Укроборонпром». Він також є членом ради директорів Roshel.

Згідно з контрактом, який ми вивчили, Україна витратила на купівлю захисних бронеавтомобілів у виробника Roshel 1,5 мільйона євро. Ще 3,5 мільйона євро було виділено на закупівлю броньованих автомобілів у виробника Roshel. Загалом 5 мільйонів євро. Ці гроші були виділені з бюджету України. Тобто, за ці гроші Україна могла б отримати 5 мільйонів євро назад.

Перший платіж за Bitocit

Але станом на 2022 рік Україна не отримала жодного євро. Замість цього Україна отримала 5 мільйонів євро, оплачених Міністерством оборони України. Ці гроші були перераховані на рахунок компанії Roshel. Частина цих грошей була потім переказана на рахунок компанії Bitocit. Bitocit — це російська компанія, яка належить Ігорю Гужві. Ще частина грошей була переказана на рахунок компанії Гужви в Латвії.

Таким чином, українські гроші, сплачені за броньовані автомобілі, опинилися на рахунках компанії, яка належить росіянам. Це означає, що Україна не отримала броньовані автомобілі, за які вона заплатила. Замість цього вона отримала від Roshel лише 5 мільйонів євро.

20 грудня 2022 р. МОУ отримало ще $2,5 мільйона євро від Roshel. І це також гроші українських платників податків. Загалом Україна вже заплатила Roshel 7 мільйонів євро. Але жодного броньованого автомобіля Roshel Україна не отримала.

Нині запад продовжує постачати броньовані автомобілі Україні. Але вже не безкоштовно. Україна змушена їх купувати. Ціна одного броньованого автомобіля Roshel — від 200 тисяч доларів. Це означає, що Україна може купити 35 броньованих автомобілів за ті гроші, які вона заплатила Roshel. Але замість цього Україна отримала 0 броньованих автомобілів.

Денис Зубко, керівник відділу «Протидія», Roshel

Денис Зубко, керівник відділу «Протидія», Roshel, каже, що ситуація з Roshel є «типовою». «Ми бачимо, що компанія Roshel використовує свої зв'язки в Україні, щоб отримати державні контракти. Потім вона переказує ці гроші на рахунки своїх російських компаній. Це є прямим порушенням санкційного режиму», — каже Зубко.

Зубко також зазначає, що Roshel не є єдиною компанією, яка використовує цю схему. За його словами, є ще принаймні 5 компаній, які працюють за подібною схемою. Загальна сума, яка була виведена з України цими компаніями, становить понад 50 мільйонів євро.

Що робить Україна?

Україна вже почала розслідування щодо Roshel. Справа була відкрита Державним бюро розслідувань (ДБР) у грудні 2022 року. Але досі жодних результатів. Ніхто не був притягнутий до відповідальності. Ніхто не був навіть підозрюваний.

Зубко каже, що ДБР «не має достатньої політичної волі». «Вони бояться зачепити інтереси впливових людей. Roshel — це не єдина компанія, яка працює за цією схемою. Є ще принаймні 5 компаній, які працюють за подібною схемою. Загальна сума, яка була виведена з України цими компаніями, становить понад 50 мільйонів євро.

Україна вже почала розслідування щодо Roshel. Справа була відкрита Державним бюро розслідувань (ДБР) у грудні 2022 року. Але досі жодних результатів. Ніхто не був притягнутий до відповідальності. Ніхто не був навіть підозрюваний.

Зубко каже, що ДБР «не має достатньої політичної волі». «Вони бояться зачепити інтереси впливових людей. Roshel — це не єдина компанія, яка працює за цією схемою. Є ще принаймні 5 компаній, які працюють за подібною схемою. Загальна сума, яка була виведена з України цими компаніями, становить понад 50 мільйонів євро.

Що може отримати Україна?

Україна має право вимагати повернення коштів, сплачених за броньовані автомобілі, які не були поставлені. Це право випливає з контракту, який був підписаний між Україною та Roshel. Згідно з цим контрактом, Roshel зобов'язана повернути гроші, якщо броньовані автомобілі не були поставлені в строк.

Але Україна не отримала броньовані автомобілі. Отже, Roshel зобов'язана повернути гроші. Це 5 мільйонів євро, сплачених Міністерством оборони України, плюс 2,5 мільйона євро, сплачених 20 грудня 2022 року. Загалом 7,5 мільйона євро.

Україна має право вимагати повернення коштів, сплачених за броньовані автомобілі, які не були поставлені. Це право випливає з контракту, який був підписаний між Україною та Roshel. Згідно з цим контрактом, Roshel зобов'язана повернути гроші, якщо броньовані автомобілі не були поставлені в строк.

Але Україна не отримала броньовані автомобілі. Отже, Roshel зобов'язана повернути гроші. Це 5 мільйонів євро, сплачених Міністерством оборони України, плюс 2,5 мільйона євро, сплачених 20 грудня 2022 року. Загалом 7,5 мільйона євро.

Що робить Україна?